

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію Анни Грігорян
«Пряма та опосередкована реалізація концепту SECRET у
англомовному художньому дискурсі», подану на здобуття наукового ступеня
доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки

Система уявлень про світ, що складається у людини протягом усього життя, поступово збагачується новими знаннями, які формуються у загальні поняття. Ця сукупність складається з концептів, оскільки людина у процесі діяльності та спілкування мислить та діє у світі концептів, які мають певні ознаки та властивості. Через концепт слово проникає в мовну картину світу і перебуває у ній, взаємодіючи з іншими лексичними одиницями.

Рецензоване дисертаційне дослідження, присвячене встановленню мовленнєвих засобів реалізації концепту SECRET у англомовному художньому дискурсі, виявляється актуальним, спрямованим на вивчення процесів концептуалізації та категоризації дійсності. Актуальність роботи увиразнюється необхідністю визначення психологічної природи секретності, встановлення прямих та опосередкованих способів приховування та розкриття секретів учасниками діалогічної взаємодії.

Об'єкт роботи становить номінативне поле концепту SECRET в англійській мові. Предмет дослідження утворюють прямі та опосередковані засоби вербалізації концепту SECRET у англомовному художньому дискурсі.

Вектор дослідження Анни Грігорян відповідає пріоритетам і цілям планової наукової теми кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови факультету романо-германської філології Одеського національного університету імені І.І. Мечникова «Дослідження просодичних характеристик усного англомовного дискурсу».

Для написання повноцінного оригінального дослідження А.І. Грігорян створює сучасну теоретико-методологічну базу, куди залучає праці українських та зарубіжних учених з проблем актуалізації концепту SECRET як складного лінгвістичного явища, що дає чітке розуміння авторського

бачення його когнітивної природи, а також його різноманітних проявів в англійській лінгвокультурі.

Концепт SECRET представлено як багаторівневий, складний, регулятивний, культурно-специфічний моральний концепт.

Результати, отримані в результаті дослідження, мають беззаперечну наукову новизну як з огляду на опрацьований емпіричний матеріал, так і з урахуванням теоретичного значення роботи. Зокрема, уперше здійснено дефініційний та етимологічний аналіз значення імені концепту SECRET та його найближчих позначень, проаналізовано ядрові та периферійні семи концепту SECRET; вперше визначено фразеологічні засоби репрезентації концепту SECRET; запропоновано власну типологію психологічних мотивів приховування та розкриття секретів, вперше розроблено класифікацію стратегій та тактик збереження та розкриття секретів; описано прямі та опосередковані засоби реалізації концепту SECRET в англomовному художньому дискурсі.

Дисертація має логічну й функціонально обґрунтовану структуру. Вона розпочинається вступом, а її основна частина складається з трьох розділів, кожний з яких, своєю чергою, поділяється на підрозділи, сфокусовані на окремих аспектах досліджуваного питання. Кожний із розділів завершується проміжними висновками, які узагальнюються наприкінці роботи у Висновках. Подібне структурно-композиційне рішення дозволяє чітко побачити наскрізну логіку роботи та інтегральний взаємозв'язок її елементів. Слід відзначити, що опрацьовані літературні довідкові джерела винесені авторкою в окремий список, що дозволяє сформулювати вичерпне уявлення про особливості емпіричного матеріалу дослідження.

Практичне значення роботи визначається можливістю використання її положень у викладанні курсів комунікативної лінгвістики, когнітивної лінгвістики, прагмалінгвістики, на семінарах, присвячених проблемам концептології та теорії комунікації, а також у науково-дослідницькій роботі студентів та аспірантів.

Дисертація оформлена відповідно до чинних вимог, написана науковим стилем і літературною українською мовою. Матеріал викладено логічно, системно й послідовно. Авторка дотримується культури оформлення посилань, чітко розмежовує власні й чужі напрацювання та сумлінно наслідуює принципам академічної доброчесності.

Віддаючи належне теоретичній і практичній цінності роботи, хотілося б висловити деякі зауваження рекомендаційного характеру. На мою думку, пояснення потребує виокремлення наступного мотиву розкриття власного секрету: задля збереження обличчя близької людини (С. 128). Крім того, виникає запитання: чим відрізняються тактики шантажу та застереження зберігати секрет?

Висловлені зауваження мають на меті уточнити, поглибити й доповнити наукові спостереження дисертантки. Вони не торкаються суті роботи й не применшують її позитивної оцінки.

Таким чином, на підставі ознайомлення з дисертацією та основними публікаціями Анни Ігорівни Грігорян вважаю, що дисертаційне дослідження «Пряма та опосередкована реалізація концепту SECRET у англomовному художньому дискурсі» є завершеним, самостійним дослідженням актуальної проблеми сучасного мовознавства, яке відповідає вимогам пунктів 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України №431 від 21.03.22р.), а її авторка, Анна Ігорівна Грігорян, заслуговує надання ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри граматики англійської мови
Одеського національного
університету імені І.І. Мечникова

ОСОБИСТИЙ ПІДПИС

ЗАСВІДЧУЮ

СТ. ІНСПЕКТОР ВІДДІЛУ КАДРІВ

Морозова І. Б.

Е. Сучков